Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 16. julija 2020 *

„Predhodno odločanje – Območje svobode, varnosti in pravice – Azilna politika – Skupni postopki za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite – Direktiva 2013/32/EU – Člena 14 in 34 – Obveznost, da se prosilcu za mednarodno zaščito pred sprejetjem odločbe o nedopustnosti da možnost osebnega razgovora – Kršitev obveznosti med postopkom na prvi stopnji – Posledice“

V zadevi C-517/17,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče, Nemčija) z odločbo z dne 27. junija 2017, ki je prispela na Sodišče 28. avgusta 2017, v postopku

Milkiyas Addis

proti

Bundesrepublik Deutschland,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi E. Regan, predsednik senata, I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič (poročevalec) in C. Lycourgos, sodniki,

generalni pravobranilec: G. Hogan,

sodna tajnica: M. Krausenböck, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 15. januarja 2020,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za M. Addisa K. Müller, Rechtsanwältin,

– za Bundesrepublik Deutschland M. Henning in A. Horlamus, agenta,

– za nemško vlado sprva J. Möller, T. Henze in R. Kanitz, nato J. Möller in R. Kanitz, agenti,

– za belgijsko vlado M. Jacobs, C. Van Lul, C. Pochet in F. Bernard, agenti,

– za češko vlado M. Smolek, J. Vláčil in A. Brabcová, agenti,

– za francosko vlado D. Colas, E. de Moustier in E. Armoët, agenti,

* Jezik postopka: nemščina.

– za madžarsko vlado M. Z. Fehér, G. Tornyai in M. M. Tátrai, agenti,

– za nizozemsko vlado M. K. Bulterman in C. S. Schillemans, agentki,

– za Evropsko komisijo C. Ladenburger in M. Condou-Durande, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 19. marca 2020

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 12(1) Direktive Sveta 2005/85/ES z dne 1. decembra 2005 o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah (UL 2005, L 326, str. 13) in člena 14(1) Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (UL 2013, L 180, str. 60, v nadaljevanju: Direktiva o postopkih).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Milkiyasom Addisom in Bundesrepublik Deutschland (Zvezna republika Nemčija) glede zakonitosti odločbe Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (zvezni urad za migracije in begunce, Nemčija) (v nadaljevanju: urad), s katero je bila zadevni osebi zavrnjena pravica do azila.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2005/85

3 V skladu s členom 1 Direktive 2005/85 je bil namen te direktive določiti minimalne standarde glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca.

4 Člen 12 te direktive, naslovljen „Osebni razgovor“, je določal:

„1. Preden organ za presojo izda odločbo, se prosilcu za azil da možnost osebnega razgovora o njegovi prošnji za azil z osebo, ki je v skladu z nacionalno zakonodajo pristojna za vodenje takšnega razgovora.

[…]

2. Osebni razgovor se lahko opusti, kadar:

(a) lahko organ za presojo na podlagi dokazov, s katerimi razpolaga, izda pozitivno odločbo; ali

(b) je pristojni organ že opravil sestanek s prosilcem, da bi mu pomagal pri izpolnjevanju njegove prošnje in predložitvi bistvenih podatkov v zvezi s prošnjo […]; ali

(c) če so podane okoliščine iz člena 23(4)(a), (c), (g), (h) in (j), organ za presojo na podlagi popolnega obravnavanja podatkov, ki jih je predložil prosilec, ugotovi, da je prošnja neutemeljena.

3. Osebni razgovor se lahko opusti tudi, kadar iz praktičnih razlogov ni izvedljiv, zlasti kadar pristojni organ meni, da je prosilec nezmožen za osebni razgovor ali ga ne more opraviti zaradi trajnih okoliščin, na katere ne more vplivati. V dvomu lahko države članice zahtevajo potrdilo zdravnika ali psihologa.

Če države članice prosilcu v skladu s tem odstavkom ne dajo možnosti osebnega razgovora ali, če je ustrezno, te možnosti ne dajo nepreskrbljeni osebi, se je treba ustrezno potruditi, da se prosilcu ali nepreskrbljeni osebi omogoči, da predloži dodatne podatke.

4. Če se osebni razgovor v skladu s tem členom ne opravi, to organu za presojo ne prepreči, da odloči o prošnji za azil.

5. Če se osebni razgovor v skladu z odstavkom 2(b) in (c) ter odstavkom 3 ne opravi, to ne vpliva negativno na odločbo organa za presojo.

6. Ne glede na člen 20(1) lahko države članice, kadar odločajo o prošnji za azil, upoštevajo dejstvo, da se prosilec ni udeležil osebnega razgovora, razen če je za to imel upravičene razloge.“

5 Člen 25 navedene direktive, naslovljen „Nedopustne prošnje“, je v odstavku 2 določal:

„Države članice lahko štejejo prošnjo za azil za nedopustno v skladu s tem členom, če:

(a) je status begunca priznala druga država članica;

[…]“

Direktiva o postopkih

6 Direktiva 2005/85 je bila prenovljena z Direktivo o postopkih.

7 V uvodnih izjavah 16, 18, 22, 29 in 32 Direktive o postopkih je navedeno:

„(16) Bistvenega pomena je, da se odločbe v zvezi z vsemi prošnjami za mednarodno zaščito izdajo na podlagi ugotovljenih dejstev in da jih na prvi stopnji izdajo organi, katerih osebje ima ustrezno znanje ali se je udeležilo potrebnega usposabljanja za delo na področju mednarodne zaščite.

[…]

(18) V interesu držav članic in prosilcev za mednarodno zaščito je, da se o prošnjah za mednarodno zaščito odloči, kakor hitro je to mogoče, brez poseganja v ustreznost in celovitost obravnave, ki je v teku.

[…]

(22) Prav tako je v interesu držav članic in prosilcev, da se zagotovi pravilno ugotavljanje potreb po mednarodni[…] zaščiti že na prvi stopnji. […]

[…]

(29) Določeni prosilci lahko potrebujejo posebna procesna jamstva, med drugim zaradi starosti, spola, spolne usmerjenosti, spolne identitete, invalidnosti, hude bolezni, duševnih motenj ali posledic mučenja, posilstva ali drugih hujših oblik psihološkega, fizičnega ali spolnega nasilja. Države članice bi si morale prizadevati, da ugotovijo, kateri prosilci potrebujejo posebna procesna jamstva, še pred izdajo odločbe na prvi stopnji. […]

[…]

(32) Zaradi zagotavljanja dejanske enakosti prosilcev ženskega in moškega spola, bi morali postopki obravnavanja prošenj upoštevati razliko med spoloma. Zlasti osebne razgovore bi bilo treba organizirati na način, ki prosilkam in prosilcem omogoča, da spregovorijo o svojih izkušnjah v primerih preganjanja na podlagi spola. […]“

8 V skladu s členom 1 Direktive o postopkih je njen namen določiti skupne postopke za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite na podlagi Direktive 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (UL 2011, L 337, str. 9).

9 Člen 2 Direktive o postopkih določa:

„V tej direktivi:

[…]

(b) ‚prošnja za mednarodno zaščito‘ ali ‚prošnja‘ pomeni prošnjo državljana tretje države ali osebe brez državljanstva za zaščito s strani države članice, ki se lahko razume kot prosilec za status begunca ali subsidiarne zaščite in ki ne zahteva izrecno druge vrste zaščite zunaj področja uporabe Direktive [2011/95], za katero je mogoče zaprositi posebej;

[…]

(f) ‚organ za presojo‘ pomeni kateri koli parasodni ali upravni organ v državi članici, ki je odgovoren za obravnavanje prošenj za mednarodno zaščito in je pristojen izdajati odločbe na prvi stopnji v takih primerih;

[…]“

10 Člen 4 Direktive o postopkih, naslovljen „Odgovorni organi“, določa:

„1. Države članice za vse postopke imenujejo organ za presojo, ki bo odgovoren za ustrezno obravnavanje prošenj v skladu s to direktivo. Države članice zagotovijo, da ima tak organ na voljo ustrezna sredstva, vključno z dovolj usposobljenega osebja, za izvedbo svojih nalog v skladu s to direktivo.

[…]

3. Države članice zagotovijo, da je osebje organa za presojo iz odstavka 1 ustrezno usposobljeno. […] Osebe, ki vodijo razgovor s prosilci v skladu s to direktivo, se tudi na splošno seznanijo s problemi, ki bi lahko negativno vplivali na sposobnost prosilca za razgovor, kot so znaki, da bi prosilec v preteklosti lahko bil mučen.

[…]“

11 Poglavje II Direktive o postopkih, naslovljeno „Temeljna načela in jamstva“, vsebuje člene od 6 do 30.

12 Člen 12 te direktive, naslovljen „Jamstva za prosilce“, določa:

„1. Ob upoštevanju postopkov iz poglavja III države članice zagotovijo, da so vsem prosilcem zagotovljena naslednja jamstva:

[…]

(b) po potrebi se jim za predložitev primera pristojnim organom zagotovijo storitve tolmačenja. Države članice štejejo, da je treba te storitve nuditi, vsaj kadar se prosilca pozove na razgovor iz členov 14 do 17 in 34 ter brez takih storitev ni mogoče zagotoviti ustreznega komuniciranja. […]

[…]“

13 Člen 14 navedene direktive, naslovljen „Osebni razgovor“, določa:

„1. Preden organ za presojo izda odločbo, se prosilcu da možnost osebnega razgovora o njegovi prošnji za mednarodno zaščito z osebo, ki je v skladu z nacionalnim pravom pristojna za vodenje takšnega razgovora. Osebne razgovore o vsebini prošnje za mednarodno zaščito vodi osebje organa za presojo. Ta pododstavek ne posega v člen 42(2)(b).

Kadar veliko državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva hkrati zaprosi za mednarodno zaščito in v praksi onemogoči, da bi organ za presojo vodil pravočasne razgovore o vsebini vsake prošnje, lahko države članice določijo, da je v vodenje teh razgovorov začasno vključeno osebje drugega organa. V takih primerih se osebje tega drugega organa prej udeleži ustreznega usposabljanja […].

[…]

2. Osebni razgovor o vsebini prošnje se lahko opusti, kadar:

(a) lahko organ za presojo na podlagi dokazov, s katerimi razpolaga, izda ugoditveno odločbo glede statusa begunca; ali

(b) organ za presojo meni, da je prosilec nezmožen za osebni razgovor ali ga ne more opraviti zaradi trajnih okoliščin, na katere prosilec ne more vplivati. V dvomu se organ za presojo posvetuje z zdravstvenim delavcem, da ugotovi, ali je stanje, zaradi katerega je prosilec nezmožen za osebni razgovor ali ga ne more opraviti, začasno ali trajno.

Kadar se v skladu s točko (b) osebni razgovor s prosilcem ali, če je ustrezno, z vzdrževano osebo ne opravi, se je treba ustrezno potruditi, da se prosilcu ali vzdrževani osebi omogoči, da predloži dodatne informacije.

3. Če se osebni razgovor v skladu s tem členom ne opravi, to organu za presojo ne prepreči, da odloči o prošnji za mednarodno zaščito.

4. Če se osebni razgovor v skladu z odstavkom 2(b) ne opravi, to ne vpliva negativno na odločbo organa za presojo.

5. Ne glede na člen 28(1) lahko države članice, kadar odločajo o prošnji za mednarodno zaščito, upoštevajo dejstvo, da se prosilec ni udeležil osebnega razgovora, razen če je za to imel upravičene razloge.“

14 Člen 15 te direktive, naslovljen „Zahteve za osebni razgovor“, določa:

„1. Osebni razgovor običajno poteka brez prisotnosti družinskih članov, razen kadar organ za presojo meni, da je za ustrezno obravnavanje potrebna prisotnost ostalih družinskih članov.

2. Osebni razgovor poteka v razmerah, ki zagotavljajo ustrezno zaupnost.

3. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da osebni razgovori potekajo v razmerah, ki prosilcem omogočajo, da razloge za svojo prošnjo celovito predstavijo. V ta namen države članice:

(a) zagotovijo, da je oseba, ki vodi razgovor, usposobljena, da upošteva osebne in splošne okoliščine prošnje, vključno s kulturnim poreklom, spolom, spolno usmerjenostjo, spolno identiteto ali ranljivostjo prosilca;

(b) kadar je mogoče, zagotovijo, da razgovor s prosilcem vodi oseba istega spola, če prosilec to zahteva, razen če organ za presojo upravičeno domneva, da taka zahteva temelji na razlogih, ki niso povezani s težavami prosilca, da celovito predstavi razloge za svojo prošnjo;

(c) izberejo tolmača, ki je sposoben zagotoviti ustrezno komunikacijo med prosilcem in osebo, ki vodi razgovor. Razgovor poteka v jeziku, ki ga izbere prosilec, razen če obstaja drug jezik, ki ga prosilec razume in se v njem lahko jasno sporazumeva. Kadar je mogoče, države članice zagotovijo tolmača istega spola, če prosilec to zahteva, razen če organ za presojo upravičeno domneva, da taka zahteva temelji na razlogih, ki niso povezani s težavami prosilca, da celovito predstavi razloge za svojo prošnjo;

(d) zagotovijo, da oseba, ki vodi razgovor o vsebini prošnje za mednarodno zaščito, ne nosi vojaške ali policijske uniforme;

(e) zagotovijo, da razgovori z mladoletniki potekajo na otroku prijazen način.

4. Države članice lahko določijo pravila o prisotnosti tretjih oseb na osebnem razgovoru.“

15 Poglavje III Direktive o postopkih, naslovljeno „Postopki na prvi stopnji“, vsebuje člene od 31 do 43.

16 Člen 33 navedene direktive, naslovljen „Nedopustne prošnje“, v odstavku 2 določa:

„Države članice lahko štejejo prošnjo za mednarodno zaščito za nedopustno le, če:

(a) je druga država članica priznala mednarodno zaščito;

[…]“

17 Člen 34 iste direktive, naslovljen „Posebna pravila glede razgovora o dopustnosti“, določa:

„1. Države članice prosilcem omogočijo, da predstavijo svoje mnenje o uporabi razlogov iz člena 33 za njihove posebne okoliščine, preden organ za presojo odloči o dopustnosti prošnje za mednarodno zaščito. V ta namen države članice opravijo osebni razgovor o dopustnosti prošnje. Države članice lahko izjemo storijo le v skladu s členom 42, v primeru naknadne prošnje.

[…]

2. Države članice lahko določijo, da lahko osebni razgovor o dopustnosti prošnje za mednarodno zaščito vodi osebje drugih organov, ki niso organ za presojo. V takem primeru države članice zagotovijo, da se tako osebje pred tem udeleži osnovnega usposabljanja o mednarodnem pravu na področju človekovih pravic, pravnem redu Unije o azilu in tehnikah vodenja razgovorov."

18 Poglavje V Direktive o postopkih, naslovljeno „Pritožbeni postopki", vsebuje zgolj člen 46, naslovljen „Pravica do učinkovitega pravnega sredstva", ki določa:

„1. Države članice zagotovijo, da imajo prosilci pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem zoper:

(a) odločbo, izdano v zvezi z njegovo prošnjo za mednarodno zaščito, vključno z odločbo:
(i) o neutemeljenosti prošnje v zvezi s statusom begunca in/ali subsidiarne zaščite,
(ii) o nedopustnosti prošnje v skladu s členom 33(2),

[…]

3. Države članice zaradi spoštovanja odstavka 1 zagotovijo, da učinkovito pravno sredstvo […] zagotavlja podrobno in *ex nunc* presojo dejstev in pravnih vprašanj […].

[…]"

19 Člen 51(1) Direktive o postopkih določa:

„Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s členi 1 do 30, členom 31(1), (2) in (6) do (9), členi 32 do 46, členoma 49 in 50 ter Prilogo I do 20. julija 2015. Komisiji nemudoma sporočijo besedila teh predpisov."

20 Člen 52, prvi odstavek, te direktive določa:

„Države članice uporabljajo zakone in druge predpise iz člena 51(1) za vložene prošnje za mednarodno zaščito in za postopke za odvzem mednarodne zaščite, ki se začnejo po 20. juliju 2015 ali na zgodnejši datum. Prošnje, ki so vložene pred 20. julijem 2015, in postopke za odvzem statusa begunca, ki se začnejo pred navedenim datumom, urejajo zakoni in drugi predpisi, sprejeti v skladu z Direktivo [2005/85]."

21 Člen 53, prvi odstavek, Direktive o postopkih določa:

„Direktiva [2005/85] se za države članice, ki jih zavezuje ta direktiva, razveljavi z učinkom od 21. julija 2015, brez poseganja v obveznosti držav članic glede rokov za prenos Direktive v nacionalno zakonodajo, ki so določeni v delu B Priloge II."

22 V skladu s členom 54, prvi odstavek, Direktive o postopkih je ta začela veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* 29. junija 2013.

Nemško pravo

23 Člen 24 Asylgesetz (zakon o azilu) v različici, ki se uporablja za dejansko stanje v postopku v glavni stvari (v nadaljevanju: AsylG), v odstavku 1 določa:

„[Urad] razjasni dejansko stanje zadeve in zbere potrebne dokaze. […] Opraviti mora osebni razgovor s tujcem. [Urad] lahko razgovor opusti, če namerava tujcu priznati pravico do azila ali če je tujec vstopil iz varne tretje države […]"

24 Člen 29 AsylG, naslovljen „Nedopustne prošnje“, v odstavku 1 določa:

„Prošnja za azil ni dopustna, če:

[…]

2. je druga država članica Evropske unije tujcu že priznala mednarodno zaščito […]

[…]“

25 Člen 77(1), prvi stavek, AsylG določa:

„V sporih, ki izhajajo iz tega zakona, sodišče svojo odločitev opre na dejanski in pravni položaj v času zadnje obravnave; če odloči brez obravnave, odločba temelji na položaju, kakršen je ta v času sprejetja odločbe.“

26 Člen 46 Verwaltungsverfahrensgesetz (zakon o upravnem postopku, v nadaljevanju: VwVfG) določa:

„Odprave upravnega akta, ki ni ničen […], ni mogoče zahtevati zgolj zato, ker je pri njegovem sprejetju prišlo do kršitve pravil postopka, formalnih zahtev ali pravil o krajevni pristojnosti, če je očitno, da ta kršitev ni vplivala na vsebino odločbe.“

27 Člen 86 Verwaltungsgerichtsordnung (zakon o upravnem sporu) v odstavku 1 določa:

„Sodišče razišče dejansko stanje po uradni dolžnosti; pri tem se posvetuje s strankami postopka. Ni vezano na trditve ali dokazne predloge strank.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

28 Tožeča stranka iz postopka v glavni stvari, ki navaja, da ima eritrejsko državljanstvo, je septembra 2011 vstopila v Nemčijo in tam zaprosila za priznanje statusa begunca. Zaradi njenih pohabljenih prstov poizvedbe v podatkovni zbirki Eurodac sprva niso mogle privesti do njene identifikacije.

29 Medtem ko je tožeča stranka v postopku v glavni stvari med razgovorom 1. decembra 2011 navedla, da pred tem ni vstopila v nobeno drugo državo članico, pa je analiza njenih prstnih odtisov, odvzetih junija 2012, pokazala, da je leta 2009 že vložila prošnjo za azil v Italiji. Ko so bili pristojni italijanski organi pozvani, naj zadevno osebo ponovno sprejmejo, so ti 8. januarja 2013 odgovorili, da je bil tej osebi v Italiji že priznan status begunca, in ker je bil azilni postopek končan, je njen ponovni sprejem mogoč le na podlagi sporazuma o ponovnem sprejemu, in ne na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 343/2003 z dne 18. februarja 2003 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 109). Navedeni italijanski organi so 26. februarja 2013 Bundespolizeipräsidum (zvezna policijska uprava, Nemčija) obvestili, da je bila tožeči stranki iz postopka v glavni stvari odobrena vrnitev v Italijo.

30 Urad je v odločbi z dne 18. februarja 2013 na eni strani ugotovil, da tožeča stranka iz postopka v glavni stvari nima pravice do azila v Nemčiji, ker je v Nemčijo vstopila iz varne tretje države, in sicer Italije, in na drugi strani odredil njeno odstranitev na italijansko mejo.

31 Verwaltungsgericht Minden (upravno sodišče v Mindnu, Nemčija) je s sodbo z dne 15. aprila 2013 tožbo, vloženo zoper to odločbo, zavrnilo.

32 Oberverwaltungsgericht Münster (višje upravno sodišče v Münstru, Nemčija), pri katerem je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari vložila pritožbo, je s sodbo z dne 19. maja 2016 odpravilo ukrep odstranitve na italijansko mejo, v preostalem pa pritožbo zavrnilo. To sodišče je navedlo, da je bila zadevni osebi pravica do azila v Nemčiji upravičeno zavrnjena, ker je prišla iz „varne tretje države“, v obravnavanem primeru iz Italije, v kateri naj ne bi bilo nevarnosti, da bi bila podvržena nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju v smislu člena 3 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane v Rimu 4. novembra 1950. Nasprotno pa je navedeno sodišče menilo, da je bil ukrep odstranitve na italijansko mejo nezakonit, ker ni bilo ugotovljeno, da je bila Italijanska republika tožečo stranko iz postopka v glavni stvari še vedno pripravljena ponovno sprejeti po izteku – 5. februarja 2015 – dovoljenja za prebivanje in potne listine, ki so ju ji izdali italijanski organi.

33 Tožeča stranka iz postopka v glavni stvari je zoper to sodbo vložila revizijo pri Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče, Nemčija). Med drugim trdi, da urad pred sprejetjem odločbe z dne 18. februarja 2013 ne bi smel opustiti osebnega razgovora z njo. Poleg tega, ker ji je bil priznan status begunca v drugi državi članici in ker ni bila sprejeta odločba o nedopustnosti na podlagi člena 25(2)(a) Direktive 2005/85, naj njene prošnje za mednarodno zaščito ne bi bilo mogoče zavrniti iz razloga, da naj bi v Nemčijo vstopila iz varne tretje države.

34 Zvezna republika Nemčija meni, da prošnja za azil tožeče stranke iz postopka v glavni stvari zdaj v nobenem primeru ni dopustna na podlagi člena 29(1), točka 2, AsylG, katerega vsebina se glede položaja, v katerem je prosilcu status begunca že bil priznan v drugi državi članici, ujema s členom 25(2)(a) Direktive 2005/85 in s členom 33(2)(a) Direktive o postopkih, s katerim je bil prvonavedeni člen nadomeščen. Obveznost razgovora s tožečo stranko iz postopka v glavni stvari naj ne bi bila kršena, ker v skladu s členom 12(4) Direktive 2005/85 neoprava osebnega razgovora v primerih iz te določbe pristojnemu organu ne preprečuje, da odloči o prošnji za azil.

35 Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče) ugotavlja, da urad ne bi smel zavrniti obravnavanja prošnje za azil, ki mu je bila predložena, z obrazložitvijo, da je tožeča stranka iz postopka v glavni stvari prišla iz varne tretje države. Ker je treba nacionalno pravo razlagati v skladu s pravom Unije, naj bi namreč varna tretja država lahko bila le država, ki ni država članica Unije. Torej naj bi bilo treba ugotoviti, ali je mogoče sporno odločbo iz postopka v glavni stvari šteti za odločbo o zavrženju, ki temelji na nedopustnosti prošnje za azil, na podlagi člena 29(1), točka 2, AsylG.

36 V tem okviru Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče) meni, da je treba opredeliti posledice, ki jih ima kršitev obveznosti iz člena 12(1) Direktive 2005/85, da se prosilcu za mednarodno zaščito da možnost osebnega razgovora, na zakonitost take odločbe o nedopustnosti, kadar ima ta prosilec možnost, da v pritožbenem postopku navede vse elemente, ki nasprotujejo odločbi o zavrženju, in ti elementi iz pravnih razlogov ne morejo privesti do spremembe te odločbe. To sodišče zlasti opozarja, da je urad zadevno odločbo iz postopka v glavni stvari sprejel, ne da bi z zadevno osebo pred tem opravil razgovor o dejstvih, ki so jih sporočili italijanski organi, niti o nameravani zavrnitvi njene prošnje za azil.

37 Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče) navaja, da je bila v postopku, ki ga je izbral urad, kršena obveznost oprave osebnega razgovora s tožečo stranko iz postopka v glavni stvari, ki je določena v členu 12 Direktive 2005/85, saj v obravnavanem primeru ni bilo mogoče uporabiti nobene od izjem iz te določbe. Enako naj bi veljalo v primeru uporabe člena 14 in člena 34(1) Direktive o postopkih. Pojasniti naj bi bilo torej treba, ali so izjeme iz člena 12(2) in (3) Direktive 2005/85 in člena 14(2) Direktive o postopkih izčrpne ali pa pravo Unije zaradi procesne avtonomije držav članic dopušča, da lahko te določijo še druge izjeme.

38 Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče) v zvezi s tem navaja, da je v skladu s členom 46 VwVfG neoprava razgovora le manjša nepravilnost, če je očitno, da ta opustitev ni vplivala na vsebino zadevne odločbe. Tako naj bi bilo v obravnavanem primeru, saj je odločba o nedopustnosti na podlagi

člena 29(1), točka 2, AsylG vezana odločba, v okviru katere morajo urad in upravna sodišča obravnavano zadevo preučiti po uradni dolžnosti in preveriti vse pogoje za uporabo določbe, vključno s tistimi, ki niso zapisani. Zato in ob upoštevanju popolnega sodnega nadzora, ki ga opravijo upravna sodišča, in dejstva, da ta prosilcem zagotavljajo pravico do izjave, naj bi neopravo osebnega razgovora v upravnem postopku nadomestilo zaslišanje v poznejšem sodnem postopku.

39 V teh okoliščinah je Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali člen 14(1), prvi stavek, [Direktive o postopkih] oziroma predhodna določba iz člena 12(1), prvi stavek, [Direktive 2005/85] nasprotuje uporabi nacionalne določbe, v skladu s katero to, da organ za presojo pri zavrženju prošnje za azil kot nedopustne na podlagi pooblastila iz člena 33(2)(a) [Direktive o postopkih] oziroma predhodne določbe iz člena 25(2)(a) [Direktive 2005/85] ne opravi osebnega razgovora s prosilcem, ne vodi do odprave tega sklepa zaradi neoprave razgovora, kadar ima prosilec v postopku s pravnim sredstvom možnost, da navede vsa dejstva, ki nasprotujejo odločbi o ugotovitvi nedopustnosti, in ob upoštevanju teh navedb v zadevi tudi ne more priti do nobene druge odločbe?“

Postopek pred Sodiščem

40 Predložitveno sodišče Sodišču predlaga, naj to zadevo obravnava po hitrem postopku na podlagi člena 105(1) Poslovnika Sodišča. V utemeljitev svojega predloga je v bistvu navajala, da bi bilo treba izhajati iz predpostavke, da pred zveznim uradom in nemškimi upravnimi sodišči trenutno poteka več tisoč postopkov, v katerih so vsaj deloma postavljena enaka vprašanja, kot so postavljena v okviru tega predloga za sprejetje predhodne odločbe, in o katerih zaradi tega postopka predhodnega odločanja ni mogoče dokončno odločiti.

41 Iz člena 105(1) Poslovnika izhaja, da če je treba zadevo zaradi njene narave obravnavati v kar najkrajšem času, lahko predsednik Sodišča na predlog predložitvenega sodišča ali izjemoma po uradni dolžnosti po opredelitvi sodnika poročevalca in generalnega pravobranilca odloči, da se z odstopanjem od določb navedenega poslovnika predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po hitrem postopku.

42 V obravnavanem primeru je predsednik Sodišča 13. septembra 2017 po opredelitvi sodnika poročevalca in generalnega pravobranilca odločil, da zavrne predlog predložitvenega sodišča iz točke 40 te sodbe. Razlog za to odločitev je v tem, da razlog, ki ga je navedlo predložitveno sodišče in ki ga je isto sodišče navedlo v zadevah, v katerih je bila izdana sodba z dne 19. marca 2019, Ibrahim in drugi (C-297/17, C-318/17, C-319/17 in C-438/17, EU:C:2019:219), ni bil take narave, da bi se dokazalo, da so bili pogoji, opredeljeni v členu 105(1) Poslovnika, v okviru obravnavane zadeve izpolnjeni (glej v tem smislu sklepa predsednika Sodišča z dne 14. julija 2017, Ibrahim in drugi, C-297/17, C-318/17 in C-319/17, neobjavljen, EU:C:2017:561, točke od 17 do 21, in z dne 19. septembra 2017, C-438/17, Magamadov, neobjavljen, točke od 15 do 19).

43 S sklepom predsednika Sodišča z dne 26. septembra 2017 je bila ta zadeva za pisni in ustni del postopka ter izdajo sodbe združena z zadevama C-540/17 in C-541/17, Hamed in Omar. Ta združitev je bila s sklepom predsednika Sodišča z dne 14. maja 2019 odpravljena, ker je predložitveno sodišče po razglasitvi sodbe z dne 19. marca 2019, Ibrahim in drugi (C-297/17, C-318/17, C-319/17 in C-438/17, EU:C:2019:219) – v pričakovanju katere je bil postopek v obravnavani zadevi ter v zadevah C-540/17 in C-541/17, Hamed in Omar, prekinjen – umaknilo vprašanji, na katerih je navedena združitev temeljila.

Vprašanje za predhodno odločanje

44 Najprej je treba ugotoviti, da je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da mora predložitveno sodišče v skladu s členom 77(1), prvi stavek, AsylG svojo odločbo v sporu o glavni stvari opreti na dejanski in pravni položaj, ki je obstajal na dan zadnje obravnave pred tem sodiščem, ali če obravnave ni bilo, na dan sprejetja odločbe. Navedeno sodišče bo torej uporabilo nacionalne določbe, s katerimi je bila prenesena Direktiva o postopkih, zlasti tiste, ki se na eni strani nanašajo na osebni razgovor s prosilcem in na drugi strani na razlog nedopustnosti iz člena 33(2)(a) navedene direktive. Taka takojšnja uporaba določb – vključno z zadnjenavedeno določbo – za prošnje, ki so bile vložene pred 20. julijem 2015 in o katerih še ni bilo dokončno odločeno, je dovoljena na podlagi člena 52, prvi odstavek, Direktive o postopkih, če je, kot v sporu o glavni stvari, druga država članica prosilcu že priznala status begunca, in ne le subsidiarne zaščite (glej v tem smislu sodbo z dne 19. marca 2019, Ibrahim in drugi, C-297/17, C-318/17, C-319/17 in C-438/17, EU:C:2019:219, točka 74, in sklep z dne 13. novembra 2019, Hamed in Omar, C-540/17 in C-541/17, neobjavljen, EU:C:2019:964, točka 30).

45 V teh okoliščinah je treba postavljeno vprašanje razumeti tako, da se z njim v bistvu sprašuje, ali je treba člen 14(1) Direktive o postopkih razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, v skladu s katero kršitev obveznosti, da se prosilcu za mednarodno zaščito da možnost osebnega razgovora pred sprejetjem odločbe o nedopustnosti na podlagi člena 33(2)(a) te direktive, ne vodi do odprave te odločbe in vrnitve zadeve organu za presojo v ponovno odločanje, kadar ima ta prosilec v postopku s pravnim sredstvom možnost, da navede vse svoje argumente zoper navedeno odločbo, in kljub tem argumentom te odločbe ni mogoče spremeniti.

46 Za odgovor na to vprašanje je treba na prvem mestu poudariti, da Direktiva o postopkih nedvoumno določa obveznost, da se prosilcu za mednarodno zaščito pred sprejetjem odločbe o njegovi prošnji da možnost osebnega razgovora.

47 Tako člen 14(1) Direktive o postopkih – tako kot je določal člen 12(1) Direktive 2005/85 – določa, da se, preden organ za presojo izda odločbo, prosilcu da možnost osebnega razgovora o njegovi prošnji za mednarodno zaščito z osebo, ki je v skladu z nacionalnim pravom pristojna za vodenje takšnega razgovora. Ta obveznost, ki je del temeljnih načel in jamstev iz poglavja II teh direktiv, velja tako za odločbe o dopustnosti kot za meritorne odločbe.

48 To, da navedena obveznost velja tudi za odločbe o dopustnosti, je poleg tega odslej izrecno potrjeno v členu 34 Direktive o postopkih, naslovljenem „Posebna pravila glede razgovora o dopustnosti“, ki v odstavku 1 določa, da države članice prosilcem omogočijo, da predstavijo svoje mnenje o tem, da se razlogi iz člena 33 te direktive uporabijo za njihove posebne okoliščine, preden organ za presojo odloči o dopustnosti prošnje za mednarodno zaščito, in da v ta namen te države opravijo osebni razgovor o dopustnosti prošnje.

49 Če namerava organ za presojo prošnjo za mednarodno zaščito šteti za nedopustno iz razloga iz člena 33(2)(a) Direktive o postopkih, namen osebnega razgovora o dopustnosti prošnje ni le v tem, da se prosilcu omogoči, da se izjavi o tem, ali mu je druga država članica dejansko priznala mednarodno zaščito, ampak predvsem v tem, da se mu omogoči, da navede vse elemente, ki opredeljujejo njegov posebni položaj, tako da se temu organu omogoči, da izključi, da bi bil ta prosilec v primeru premestitve v to drugo državo članico izpostavljen resni nevarnosti nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu člena 4 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).

50 V zvezi s tem je treba spomniti, da v skladu s sodno prakso Sodišča člen 33(2)(a) Direktive o postopkih nasprotuje temu, da država članica uporabi možnost iz te določbe, da prošnjo za mednarodno zaščito zavrže kot nedopustno, ker je druga država članica prosilcu že priznala tako zaščito, kadar bi bil ta prosilec kot oseba, ki ji je priznana taka zaščita, v tej drugi državi članici zaradi predvidljivih življenjskih razmer izpostavljen resni nevarnosti nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu

člena 4 Listine (glej v tem smislu sodbo z dne 19. marca 2019, Ibrahim in drugi, C-297/17, C-318/17, C-319/17 in C-438/17, EU:C:2019:219, točka 101, in sklep z dne 13. novembra 2019, Hamed in Omar, C-540/17 in C-541/17, neobjavljen, EU:C:2019:964, točka 43).

51 V tem okviru je Sodišče že pojasnilo, da bi bil posebej visok prag resnosti, ki se zahteva s členom 4 Listine, dosežen, če bi brezbrižnost organov države članice povzročila, da bi se oseba, ki je povsem odvisna od javne pomoči, neodvisno od svoje volje in osebne izbire znašla v položaju hudega materialnega pomanjkanja, zaradi katerega ne bi mogla zadovoljiti svojih najosnovnejših potreb, kot so med drugim hrana, higiena in nastanitev, in zaradi katerega bi bilo ogroženo njeno telesno ali duševno zdravje ali bi se znašla v stanju poslabšanja razmer, ki ni združljivo s človekovim dostojanstvom (sodba z dne 19. marca 2019, Ibrahim in drugi, C-297/17, C-318/17, C-319/17 in C-438/17, EU:C:2019:219, točka 90, in sklep z dne 13. novembra 2019, Hamed in Omar, C-540/17 in C-541/17, neobjavljen, EU:C:2019:964, točka 39).

52 Tako morajo organi države članice, kadar imajo na voljo elemente, ki jih je prosilec predložil, da bi dokazal obstoj take nevarnosti v državi članici, ki je že priznala mednarodno zaščito, na podlagi objektivnih, zanesljivih, natančnih in ustrezno posodobljenih elementov ter ob upoštevanju standarda varstva temeljnih pravic, ki ga zagotavlja pravo Unije, preučiti resničnost pomanjkljivosti, ki so bodisi sistemske ali splošne bodisi se nanašajo na nekatere skupine oseb (glej po analogiji sodbo z dne 19. marca 2019, Ibrahim in drugi, C-297/17, C-318/17, C-319/17 in C-438/17, EU:C:2019:219, točka 88, in sklep z dne 13. novembra 2019, Hamed in Omar, C-540/17 in C-541/17, neobjavljen, EU:C:2019:964, točka 38). Poleg tega ni mogoče povsem izključiti, da prosilec za mednarodno zaščito lahko dokaže obstoj izjemnih okoliščin, v katerih se je znašel in iz katerih je razvidno, da bi bil, če bi bil vrnjen v državo članico, ki mu je že priznala mednarodno zaščito, zaradi posebne ranljivosti izpostavljen nevarnosti, da bo obravnavan v nasprotju s členom 4 Listine (glej po analogiji sodbo z dne 19. marca 2019, Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, točka 95).

53 Iz tega sledi, da je treba o taki nevarnosti presoditi po tem, ko je prosilcu dana možnost, da predloži vse elemente, zlasti osebne, ki lahko potrdijo obstoj take nevarnosti.

54 Osebni razgovor o dopustnosti prošnje, določen v členu 14(1) in členu 34(1) Direktive o postopkih, je tako temeljnega pomena za zagotovitev, da se člen 33(2)(a) te direktive dejansko uporablja popolnoma v skladu s členom 4 Listine. Ta razgovor namreč organu za presojo omogoča, da oceni poseben položaj prosilca in stopnjo njegove ranljivosti, prav tako pa organu omogoča, da se prepriča, da je bil prosilec pozvan k predložitvi vseh elementov, s katerimi bi bilo mogoče dokazati, da bi bil zaradi vrnitve v državo članico, ki mu je že priznala mednarodno zaščito, izpostavljen nevarnosti, da bo obravnavan v nasprotju s tem členom 4.

55 Na drugem mestu je treba ugotoviti, da člen 34(1) Direktive o postopkih določa, da lahko države članice izjemo od pravila, da s prosilcem opravijo osebni razgovor o dopustnosti prošnje za mednarodno zaščito, naredijo le v skladu s členom 42 te direktive v primeru naknadne prošnje. Iz predložitvene odločbe pa je razvidno, da v sporu o glavni stvari ne gre za tak primer.

56 Zato je treba na tretjem mestu preučiti vprašanje, ali mora kršitev obveznosti, da se prosilcu za mednarodno zaščito da možnost osebnega razgovora, ki je določena v členih 14 in 34 navedene direktive, v postopku na prvi stopnji pred organom za presojo nujno privesti do odprave te odločbe o zavrženju in vrnitve zadeve temu organu v ponovno odločanje.

57 Ker Direktiva o postopkih izrecno ne ureja pravnih posledic kršitve te obveznosti, se te določijo – kot so navedle vse stranke, ki so predložile stališča – z nacionalnim pravom, pod pogojem, da so nacionalne določbe, ki se uporabljajo v zvezi s tem, enake tistim, ki veljajo za posameznike v primerljivem položaju po nacionalnem pravu (načelo enakovrednosti), in v praksi ne onemogočajo

ali pretirano otežujejo uresničevanja pravic, ki jih podeljuje pravni red Unije (načelo učinkovitosti) (glej po analogiji sodbo z dne 10. septembra 2013, G. in R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, točka 35 in navedena sodna praksa).

58 Glede načela enakovrednosti je treba ugotoviti, da Sodišče ne razpolaga z nobenim elementom, na podlagi katerega bi bilo mogoče dvomiti o skladnosti ureditve, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, s tem načelom.

59 V zvezi z načelom učinkovitosti in torej vprašanjem, ali bi uporaba člena 46 VwVfG v okviru iz postopka v glavni stvari v praksi onemogočila ali pretirano otežila uresničevanje pravic, ki jih podeljuje Direktiva o postopkih, je treba navesti, da okoliščina, da se je zakonodajalec Unije odločil, da bo v okviru te direktive na eni strani določil jasno in izrecno obveznost za države članice, da dajo prosilcu za mednarodno zaščito, preden sprejmejo odločbo o njegovi prošnji, možnost osebnega razgovora, in na drugi strani izčrpen katalog izjem glede te obveznosti, priča o tem, da je tak osebni razgovor temeljnega pomena za azilni postopek.

60 Poleg tega je namen tega, da je treba v skladu s členom 14(1) in členom 34(1) Direktive o postopkih prosilcu v postopku na prvi stopnji dati možnost osebnega razgovora, preden organ za presojo odloči o njegovi prošnji, zagotoviti, da se že na tej prvi stopnji pravilno ugotovijo potrebe tega prosilca po mednarodni zaščiti v zadevni državi članici, kar je, kot je poudarjeno v uvodnih izjavah 18 in 22 te direktive, v interesu te države članice in navedenega prosilca, saj med drugim prispeva k cilju hitre obravnave prošenj.

61 V tem okviru je treba opozoriti, da se v Direktivi o postopkih razlikuje med „organom za presojo“, ki je v njenem členu 2(f) opredeljen kot „kateri koli parasodni ali upravni organ v državi članici, ki je odgovoren za obravnavanje prošenj za mednarodno zaščito in je pristojen izdajati odločbe na prvi stopnji v takih primerih“, na eni strani in „sodiščem“ iz člena 46 te direktive, ki je pristojno za pritožbeni postopek, na drugi strani. Poleg tega iz uvodnih izjav 16 in 22, člena 4 ter splošne sistematike te direktive izhaja, da je obravnava prošnje za mednarodno zaščito, ki jo opravi upravni ali parasodni organ, ki ima posebna sredstva in specializirano osebje na tem področju, ključna faza skupnih postopkov, uvedenih z navedeno direktivo (sodba z dne 25. julija 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, točki 103 in 116).

62 Vendar je Sodišče že imelo priložnost ugotoviti, da se zahteva glede podrobne in *ex nunc* presoje dejstev in pravnih vprašanj v okviru pravnega sredstva, določena v členu 46(3) Direktive o postopkih – če nacionalno pravo to dopušča – lahko nanaša tudi na razloge za nedopustnost prošnje za mednarodno zaščito iz člena 33(2) te direktive. Če namerava sodišče, pri katerem je bilo vloženo pravno sredstvo, preučiti razlog za nedopustnost, ki ga organ za presojo ni preučil, mora izvesti zaslišanje prosilca, da mu omogoči, da osebno in v jeziku, ki ga obvlada, predstavi svoje mnenje o tem, da se navedeni razlog uporabi za njegove posebne okoliščine (sodba z dne 25. julija 2018, Alheto, C-585/16, EU:C:2018:584, točka 130).

63 Iz tega nujno sledi, da lahko načeloma tudi sodišče, pri katerem je bilo vloženo pravno sredstvo, zasliši prosilca v zvezi z uporabo enega od razlogov za nedopustnost iz člena 33(2) Direktive o postopkih za njegove posebne okoliščine, če je odločba o zavrženju temeljila na tem razlogu, organ za presojo pa prosilcu pred tem ni dal možnosti, da se o tem izjavi na osebnem razgovoru.

64 Vendar je treba v zvezi s tem navesti, da je pravica prosilca, ki jo ima ta na podlagi členov 14 in 34 Direktive o postopkih, da lahko na osebnem razgovoru predstavi svoje mnenje glede tega, da se tak razlog nedopustnosti uporabi za njegove posebne okoliščine, podprta s posebnimi jamstvi, ki so namenjena zagotavljanju učinkovitosti te pravice.

65 Tako iz člena 15(2) in (3) Direktive o postopkih izhaja, da mora osebni razgovor potekati v razmerah, ki zagotavljajo ustrezno zaupnost in prosilcu omogočajo, da celovito predstavi razloge za svojo prošnjo. Posebej v zvezi s to zadnjo zahtevo člen 15(3)(a) te direktive državam članicam nalaga, da zagotovijo, da je oseba, ki vodi razgovor, usposobljena, da upošteva osebne in splošne okoliščine prošnje, vključno s kulturnim poreklom, spolom, spolno usmerjenostjo, spolno identiteto ali ranljivostjo prosilca. Člen 15(3)(b) navedene direktive pa od držav članic zahteva, da kadar je mogoče, zagotovijo, da razgovor s prosilcem vodi oseba istega spola, če prosilec to zahteva, razen če taka zahteva temelji na razlogih, ki niso povezani s težavami prosilca, da celovito predstavi razloge za svojo prošnjo. Poleg tega člen 15(3)(c) te direktive državam članicam nalaga, da izberejo tolmača, ki je sposoben zagotoviti ustrezno komunikacijo med prosilcem in osebo, ki vodi razgovor, zaradi uresničitve pravice prosilca, določene v členu 12(1)(b) Direktive o postopkih, da se mu za predložitev argumentov po potrebi zagotovijo storitve tolmačenja. Člen 15(3)(e) navedene direktive pa državam članicam nalaga, naj zagotovijo, da razgovori z mladoletniki potekajo na otroku prijazen način.

66 Kot je v bistvu navedel generalni pravobranilec v točkah 106, 109 in 115 sklepnih predlogov, okoliščina, da zakonodajalec Unije v členih 14 in 34 Direktive o postopkih ni zgolj določil obveznosti, da je treba prosilcu dati možnost osebnega razgovora, ampak se je odločil, da morajo države članice poleg tega upoštevati posebna in podrobna pravila glede načina izvedbe navedenega razgovora, kaže na temeljni pomen, ki ga pripisuje ne le izvedbi takega razgovora, ampak tudi razmeram, v katerih mora potekati ta razgovor in spoštovanje katerih pomeni predpostavko za veljavnost odločbe, s katero je bila ugotovljena nedopustnost prošnje za azil.

67 Poleg tega iz uvodnih izjav 29 in 32 te direktive izhaja, da je namen teh zahtev zlasti zagotoviti, da vsak prosilec uživa ustrezna procesna jamstva glede na svoj spol in posebni položaj. Zato je treba zahteve, ki veljajo za prosilca, določiti glede na njegov poseben položaj in v vsakem primeru posebej.

68 V teh okoliščinah bi bilo neskladno s polnim učinkom Direktive o postopkih, zlasti njenih členov 14, 15 in 34, da bi sodišče, ki odloča o pravnem sredstvu, lahko potrdilo odločbo, ki jo je organ za presojo sprejel v nasprotju z obveznostjo, da se prosilcu da možnost osebnega razgovora o njegovi prošnji za mednarodno zaščito, ne da bi samo opravilo zaslišanje prosilca ob upoštevanju temeljnih zahtev in jamstev, ki veljajo v obravnavanem primeru.

69 Namreč, kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točki 103 sklepnih predlogov, brez takega zaslišanja pravica prosilca do osebnega razgovora v razmerah, ki zagotavljajo ustrezno zaupnost in mu omogočajo, da razloge za svojo prošnjo celovito predstavi, vključno z elementi v prid njene dopustnosti, ne bi bila zagotovljena v nobeni fazi azilnega postopka, kar bi izničilo jamstvo, ki ga je zakonodajalec Unije v okviru tega postopka štel za temeljno.

70 Iz sodne prakse Sodišča sicer izhaja, da je za to, da kršitev pravice do obrambe povzroči odpravo odločbe, sprejete v zadevnem upravnem postopku, načeloma potrebno, da bi bil izid tega postopka, če te kršitve ne bi bilo, lahko drugačen (glej sodbo z dne 10. septembra 2013, G. in R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, točka 38 in navedena sodna praksa). Vendar te sodne prakse ni mogoče prenesti na kršitev členov 14, 15 in 34 Direktive o postopkih. Na eni strani namreč ti členi vsebujejo zavezujočo obveznost držav članic, da prosilcu dajo možnost osebnega razgovora, ter posebna in podrobna pravila glede načina izvedbe tega razgovora. Na drugi strani je namen takih pravil zagotoviti, da je bil prosilec pozvan, naj v sodelovanju z organom, pristojnim za ta razgovor, predloži vse upoštevne elemente za presojo dopustnosti in po potrebi utemeljenosti njegove prošnje za mednarodno zaščito, zaradi česar je ta razgovor, kot je bilo navedeno v prejšnji točki te sodbe, bistvenega pomena v postopku obravnavanja te prošnje (glej po analogiji sodbo z dne 14. maja 2020, NKT Verwaltung in NKT/Komisija, C-607/18 P, neobjavljena, EU:C:2020:385, točka 57 in navedena sodna praksa).

71 Ob upoštevanju vprašanj predložitvenega sodišča v zvezi s tem je treba dodati, da niti možnost, ki jo ima prosilec, da v pravnem sredstvu pisno navede elemente, s katerimi izpodbija veljavnost odločbe o nedopustnosti, s katero je bilo odločeno o njegovi prošnji za zaščito, niti obveznost, ki je

z nacionalnim pravom naložena organu za presojo in sodišču, ki odloča o pravnem sredstvu, da po uradni dolžnosti raziščeta vsa upoštevna dejstva, ne moreta nadomestiti neoprave zaslišanja. Poleg tega, čeprav bi lahko bilo zaradi dejstva, da določba, s katero so bili v nacionalno pravo preneseni razlogi za nedopustnost iz člena 33(2) Direktive o postopkih, organu za presojo dopušča polje proste presoje glede primernosti uporabe posameznega razloga v obravnavani zadevi, zadevo sicer treba vrniti v odločanje temu organu, pa neobstoj takega polja proste presoje v nemškem pravu ne bi mogel upravičiti tega, da se prosilcu zavrne uveljavitev pravice do izjave, kot jo določa ta direktiva. Namreč, kot izhaja iz točk od 56 do 66 te sodbe, je v primeru neoprave osebnega razgovora pred organom za presojo na prvi stopnji učinkovitost pravice do izjave v tej poznejši fazi postopka mogoče zagotoviti le, če se tak razgovor opravi pred sodiščem, ki odloča o pravnem sredstvu zoper odločbo o nedopustnosti, ki jo je sprejel ta organ, in ob spoštovanju vseh zahtev, določenih z Direktivo o postopkih.

72 V obravnavanem primeru je iz odgovora predložitvenega sodišča na zahtevo Sodišča za podrobnejše podatke razvidno, da v primeru kršitve obveznosti, da se prosilcu da možnost osebnega razgovora v postopku na prvi stopnji pred organom za presojo, nemško pravo ne zagotavlja sistematično pravice prosilca do osebnega zaslišanja v okviru postopka s pravnim sredstvom. Iz tega odgovora tudi izhaja, da čeprav je z razlago in uporabo nacionalnih določb v skladu s pravom Unije tako zaslišanje mogoče zagotoviti vsakemu prosilcu, pa spoštovanja vseh zahtev, ki jih člen 15 Direktive o postopkih določa za osebni razgovor, zaradi pravil nacionalnega sodnega postopka ne bi bilo mogoče zagotoviti pri zaslišanju pred sodiščem, ki odloča o pravnem sredstvu.

73 Nazadnje mora predložitveno sodišče preveriti, ali je bila v okviru postopka v glavni stvari M. Addisu dana možnost oziroma mu je še mogoče dati možnost zaslišanja ob popolnem spoštovanju temeljnih zahtev in jamstev, ki veljajo v postopku v glavni stvari, zato da lahko osebno in v jeziku, ki ga obvlada, predstavi svoje mnenje o tem, da se razlog iz člena 33(2)(a) navedene direktive uporabi za njegove posebne okoliščine. Če bo to sodišče ocenilo, da zadevni osebi te možnosti v okviru postopka s pravnim sredstvom ni mogoče zagotoviti, bo moralo odločbo o zavrženju odpraviti in zadevo vrniti organu za presojo v ponovno odločanje.

74 Iz vsega navedenega izhaja, da je treba člena 14 in 34 Direktive o postopkih razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni ureditvi, v skladu s katero kršitev obveznosti, da se prosilcu za mednarodno zaščito da možnost osebnega razgovora pred sprejetjem odločbe o nedopustnosti na podlagi člena 33(2)(a) te direktive, ne vodi do odprave te odločbe in vrnitve zadeve organu za presojo v ponovno odločanje, razen če ta ureditev temu prosilcu omogoča, da v okviru postopka s pravnim sredstvom zoper tako odločbo osebno predstavi svoje argumente glede te odločbe med zaslišanjem, pri katerem se spoštujejo ustrezne temeljne zahteve in jamstva, določeni v členu 15 navedene direktive, in če ta odločba s temi argumenti ne more biti spremenjena.

Stroški

75 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

Člena 14 in 34 Direktive 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite je treba razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni ureditvi, v skladu s katero kršitev obveznosti, da se prosilcu za mednarodno zaščito da možnost osebnega razgovora pred sprejetjem odločbe o nedopustnosti na podlagi člena 33(2)(a) te direktive, ne vodi do odprave te odločbe in vrnitve zadeve organu za presojo v ponovno odločanje, razen če ta ureditev temu prosilcu omogoča, da v okviru postopka

s pravnim sredstvom zoper tako odločbo osebno predstavi svoje argumente glede te odločbe med zaslišanjem, pri katerem se spoštujejo ustrezne temeljne zahteve in jamstva, določeni v členu 15 navedene direktive, in če ta odločba s temi argumenti ne more biti spremenjena.

Podpisi